

Wyzwanie podsekcji GRAI ds. demokracji cyfrowej, demokratycznych innowacji i transparentności przy wsparciu Wydziału Dialogu Społecznego BM MC

1. Wprowadzenie - opis organizacji, sytuacji i stanu aktualnego

Od stycznia 2025 r. Wydział Dialogu Społecznego (Biuro Ministra, Ministerstwo Cyfryzacji) współpracuje z grupą eksperteków z podsekcji GRAI ds. demokracji cyfrowej, demokratycznych innowacji i transparentności. W ramach tej współpracy z grupą ekspercką konsultowany był m.in. projekt Polityki Partycypacji i Transparentności MC oraz testowane są różne narzędzia, które mają wspierać i usprawniać system związany z konsultacjami społecznymi. Również ze względu na ZALECENIE KOMISJI EUROPEJSKIEJ z dnia 12.12.2023 r. "w sprawie propagowania zaangażowania obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w procesy kształtowania polityki publicznej oraz ich skutecznego uczestnictwa w tych procesach", w MC trwają prace nad rozszerzeniem możliwości bezpośredniego zaangażowania obywateli oraz różnych grup interesariuszy w procesy współtworzenia i współdecydowania w zakresie regulacji prawnych, strategii oraz polityk publicznych w obszarach związanych z szeroko pojętą cyfryzacją. Jest to jednak bardzo złożone wyzwanie i w dłuższej perspektywie wiąże się m.in. z koniecznością stworzenia partycypacyjnych i transparentnych rozwiązań oraz całego partycypacyjnego ekosystemu, w tym infrastruktury cyfrowej wspierającej dialog społeczny, współpracę międzyresortową oraz umożliwiającej szerokie zaangażowanie obywateli i monitorowanie na bieżąco procesów legislacyjnych.

2. Wyzwanie

Kompleksowe i bieżące śledzenie wszystkich zmian prawnych od momentu ich inicjacji aż po wejście w życie.

oraz

Urzędnicze dokumenty (w tym regulacje i przepisy prawne) często zawierają skomplikowany, formalny język, który może być trudny do zrozumienia dla przeciętnego odbiorcy.

Powiązane wyzwania ze strony obywateli:

- **Niewystarczająca transparentność i utrudniony dostęp do informacji** oraz niezrozumiałe procedury, przez które obywatele czują się zagubieni i nie wiedzą, jakie kroki powinni podjąć.
- **Długi czas oczekiwania (a czasem i brak odpowiedzi na zgłoszenia)** na rozpatrzenie wniosków, co prowadzi do frustracji i poczucia ignorowania potrzeb.
- **Różne podejście urzędników do obywatela**, które obniża poziom zaufania do instytucji i utrudnia skutecną komunikację.
- **Błędy w dokumentacji urzędowej**, które mogą komplikować załatwianie spraw i wymagać dodatkowych wyjaśnień.
- **Przewlekłość postępowań administracyjnych**, która często wiąże się z długim oczekiwaniem na decyzje i brakami w komunikacji urzędowej.

Powiązane wyzwania ze strony administracji publicznej:

- **Problem silosowości w administracji publicznej**, polegający na odseparowaniu jednostek organizacyjnych, działających z różnymi celami oraz procesami, co utrudnia efektywną współpracę i wymianę informacji.
 - **Dotarcie z informacjami do różnorodnych grup interesariuszy i obywateli** (szczególnie istotne w przypadku konsultacji społecznych);
 - **Różne grupy wiekowe różnią się preferencjami dotyczącymi kanałów komunikacji**, poziomem zaawansowania technologicznego oraz sposobem przyswajania/przekazywania informacji.
-

3. Oczekiwany rezultat

OPIS SUGEROWANEGO ROZWIĄZANIA

Ogólnie dostępne i wielofunkcyjne rozwiązanie dla administracji publicznej oraz obywateli, które będzie jednocześnie pomagać monitorować prace legislacyjne i analizować ich wpływ na możliwie najwcześniejszym etapie. Kompleksowa automatyzacja monitoringu legislacji, która pozwoli na:

- szybkie śledzenie i reagowanie na nowe projekty ustaw i uchwał już na wczesnym etapie prac legislacyjnych (od wczesnych etapów prekonsultacji i procesów współtworzenia);
- monitorowanie etapów prekonsultacji i konsultacji społecznych, co umożliwia lepsze przygotowanie opinii i zgłaszanie uwag przez zainteresowane strony;
- integrację informacji o postępach legislacyjnych, aktualizacjach tekstu oraz zmianach w dokumentach w jednym miejscu;
- otrzymywanie raportów i alertów o istotnych zmianach, co zwiększa transparentność procesu legislacyjnego i umożliwia skuteczne zarządzanie ryzykiem;
- ułatwienie dostępu do wiedzy zarówno dla urzędników, jak i obywateli czy partnerów społecznych, którzy mogą aktywnie uczestniczyć w procesie stanowienia prawa.

Chodzi o rozwiązanie integrujące rządowy portal RCL z portalem sejmowym oraz połączenie funkcji takich platform jak Vigilex i OSR udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej w całość, na wzór interaktywnego narzędzia Legislative Train Schedule, stworzonego przez Parlament Europejski. Rozwiązanie ma umożliwić śledzenie postępów prac nad aktami legislacyjnymi w formie wizualnej – podobnie jak w przypadku Legislative Train Schedule, gdzie została użyta metafora pociągów i wagonów (każdy „pociąg” reprezentuje jeden z głównych priorytetów politycznych Komisji Europejskiej, a „wagony” oznaczają poszczególne projekty legislacyjne związane z tym priorytetem). Legislative Train Schedule jest aktualizowany regularnie i pozwala zarówno urzędnikom, politykom, jak i obywatelom na

bieżąco śledzić zmiany prawne oraz zrozumieć powiązania między różnymi elementami programu legislacyjnego.

Rozwiążanie ma prezentować ścieżkę legislacyjną poszczególnych aktów prawnych, pokazując ich status w procesie legislacyjnym – na przykład czy projekt jest w fazie przygotowania, pre- lub konsultacji, czy już uchwalony. Użytkownicy mogą w łatwy sposób monitorować, na jakim etapie znajdują się różne projekty, co zwiększa przejrzystość i ułatwia zrozumienie skomplikowanego procesu legislacyjnego.

OPIS DODATKOWYCH FUNKCJI ROZWIĄZANIA

- *Jednocześnie rozwiązanie powinno umożliwiać wizualizację tzw. „impact analysis”, które pomoże zapobiegać różnym problemom poprzez przewidywanie skutków decyzji administracyjnych, planowanych działań, zmian prawnych czy projektów oraz pomóc zidentyfikować finansowe, operacyjne i społeczne konsekwencje podejmowanych decyzji.*
- *Dzięki takim analizom możliwe będzie racjonalne planowanie wydatków, wdrażanie zmian strukturalnych i proceduralnych oraz minimalizacja ryzyka niekorzystnych efektów. Narzędzie to ma wspierać zwiększenie przejrzystości działania urzędów i ich lepszą responsywność wobec potrzeb obywateli, a także pomagać uniknąć niezamierzonych negatywnych konsekwencji w funkcjonowaniu administracji publicznej.*
- *Rozwiążanie to powinno służyć urzędnikom w administracji publicznej w lepszej organizacji pracy, umożliwić usprawnienie procesów oraz skrócenie czasu obsługi obywateli poprzez eliminację potencjalnych barier, jak również powinno odpowiedzieć na realne trudności, które odczuwają obywatele w codziennych kontaktach z urzędami.*
- *Rozwiążanie do wdrożenia w administracji publicznej powinno być też zintegrowane ze wsparciem dla obywateli, które pomoże w tłumaczeniu urzędniczych dokumentów na prosty język i zrozumieniu złożonych przepisów wraz ze skutkami prawnymi.*
- *Rozwiążanie to ma mieć na celu uproszczenie treści dokumentów, tak aby były one łatwe do przeczytania i zrozumienia za pierwszym razem, co ułatwi obywatelom korzystanie z usług publicznych i załatwianie spraw urzędowych.*
- *Dzięki niemu możliwe ma być poprawienie jakości komunikacji publicznej poprzez stosowanie zasad prostego języka, co przekłada się na lepszą dostępność informacji oraz bardziej efektywną komunikację między urzędem a obywatelem.*
- *Rozwiążanie ma jednocześnie wspierać osoby mniej biegłe w języku formalnym i pomagać im szybciej oraz efektywniej rozwiązywać sprawy urzędowe i rozumieć język urzędowy oraz prawniczy.*
- *Chodzi więc również o stworzenie kompleksowego rozwiązania, które poprawi nie tylko transparentność procesów legislacyjnych i ułatwi ich śledzenie (wraz z analizą skutków regulacji), ale też umożliwi dotarcie z informacjami / komunikacją z obywatelami w różnych grupach wiekowych, aby zwiększyć ich zaangażowanie i wzmacnić zaufanie do instytucji państwowych.*
- *Rozwiążanie powinno być zatem dostosowane do potrzeb odbiorców komunikacji, eliminując bariery technologiczne, wiekowe i językowe, aby każda osoba miała równy dostęp do informacji publicznej, w tym mogła dotrzeć do informacji o konsultacjach*

społecznych w prosty sposób (bez konieczności wchodzenia każdorazowo na stronę danego urzędu).

4. Wymagania formalne

Projekt przesyłany do oceny powinien zawierać:

- *szczegółowy opis i tytuł projektu,*
- *prezentację w formacie PDF (maksymalnie 10 slajdów),*
- *film umieszczony w dostępnym, otwartym repozytorium (link), trwający maksymalnie 3 minuty i prezentujący projekt.*

Dodatkowo może zawierać:

- *materiały graficzne lub inne elementy związane z projektem.*
-

5. Wymagania techniczne

Preferujemy rozwiązania na zasadzie open source (otwarte oprogramowanie). Rozwiązanie powinno być też kompatybilne i zgodne ze standardami portalu gov.pl oraz samorzad.gov.pl, w tym powinno spełniać następujące wymogi techniczne i funkcjonalne dotyczące dostępności, bezpieczeństwa danych, interoperacyjności i zgodność z normami prawnymi, m.in.:

- *zasad ochrony danych osobowych zgodnie z RODO oraz zasadami bezpieczeństwa informacji obowiązującymi w administracji publicznej;*
- *zapewnienia dostępności cyfrowej zgodnie z ustawą o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, tak aby rozwiązania były dostępne dla wszystkich użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami;*
- *stosowania technologii i protokołów zaakceptowanych na platformach rządowych, co umożliwia integrację i wymianę danych między systemami (spełnienie standardów interoperacyjności);*
- *przestrzegania standardów ochrony małoletnich przy przetwarzaniu danych i interakcjach z użytkownikami;*
- *regularnego monitorowania i aktualizowania oprogramowania, aby spełniać najnowsze wymagania prawne, techniczne i bezpieczeństwa.*

Jednocześnie rozwiązanie powinno brać pod uwagę "Akt o usługach cyfrowych" (Digital Services Act, DSA), czyli unijne rozporządzenie, które ma na celu stworzenie bezpieczniejszego oraz bardziej przejrzystego środowiska internetowego dla wszystkich użytkowników.

Więcej szczegółowych informacji, a także teksty przepisów i wytyczne można znaleźć na stronach:

- Ministerstwa Cyfryzacji: <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/akt-o-uslugach-cyfrowych-digital-services-act> oraz <https://www.gov.pl/web/ia>
- Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE): <https://uke.gov.pl/uslugi-cyfrowe/czym-jest-dsa/>
- Oficjalnej stronie Komisji Europejskiej dotyczącej cyfrowych usług i platform: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-services-act-package>

6. Sposób testowania i/lub walidacji

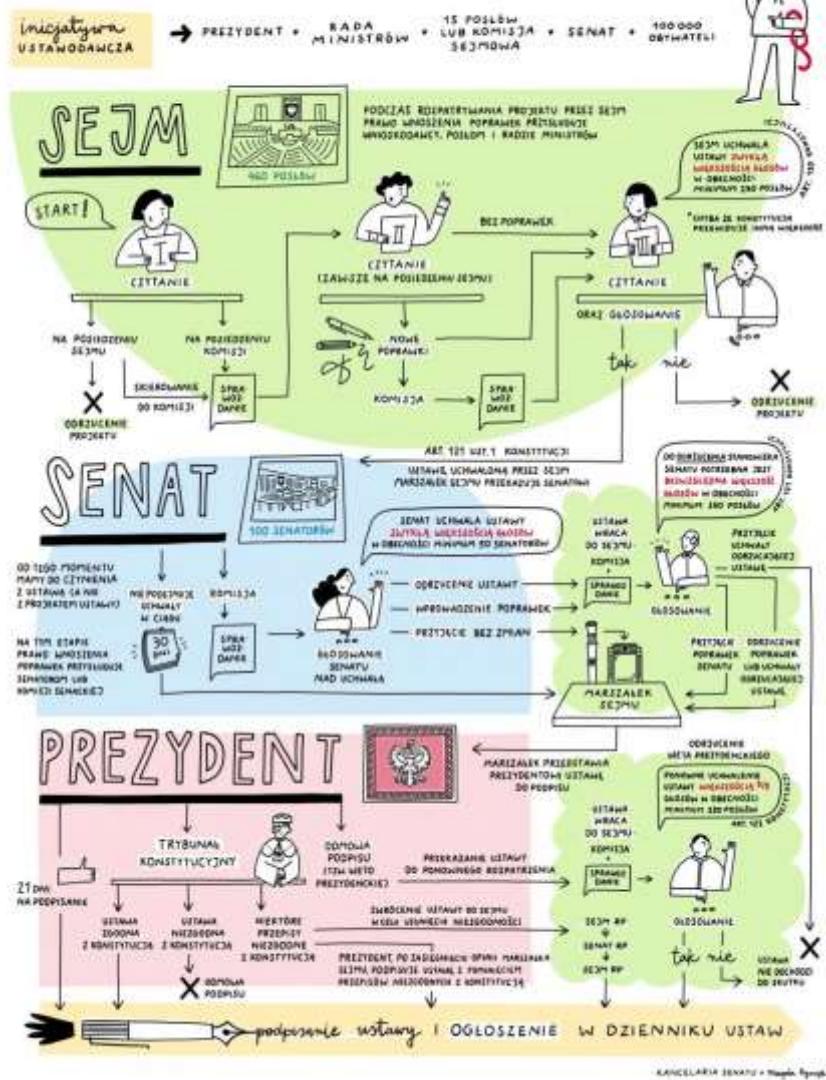
Do prezentacji wystarczy projekt koncepcyjny z ew. wizualizacjami / projektami graficznymi interfejsu użytkownika (UI).

7. Dostępne zasoby

Rysunek przedstawia (w niewielkim uproszczeniu) schemat ścieżki legislacyjnej. Prosimy jednak również o uwzględnienie etapu przed rządowym etapem legislacyjnym (tzn. etapu prekonsultacji oraz procesów współtworzenia na podstawie [ZALECENIA KOMISJI EUROPEJSKIEJ z dnia 12.12.2023 r.](#))

Więcej szczegółów: [Proces legislacyjny » Witryna edukacyjna Kancelarii Senatu](#)

PROCES LEGISLACYJNY

8. Kryteria oceny

- Związek z wyzwaniem — 30%
 - Pomysł — 10%
 - Oryginalność — 10%
 - Kompletność projektu — 20%
 - Potencjał wdrożeniowy — 30%

9. Dodatkowe uwagi / kontekst wdrożeniowy

Możliwość rozwinięcia koncepcji oraz przeprowadzenia pilotażu i testów we współpracy z Wydziałem Dialogu Społecznego BM MC

10. Kontakt

Osoby z Wydziału Dialogu Społecznego BM MC będą dostępne pod numerami telefonów służbowych:

dr Katarzyna Anna Klimowicz: +48 666 975 784

Przemysław Żabiński: +48 734 117 759
